FAMU

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

Katedra kamery

Posudek teoretické bakalářské práce

Autor práce: Tomáš Uhlík

Název práce: Vývoj realizace zadního plánu v kinematografickém obraze

Posudek oponenta práce: MgA. Vidu Gunaratna, Ph.D., katedra kamery

Hodnocení obsahu a výsledné podoby teoretické bakalářské práce:

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce

B

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu

C

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu

E

Logičnost struktury práce, souvislost jejich kapitol a jejich proporce

C

Jazyková a stylistická úroveň práce

E

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě)

B

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava

C

Původnost práce, přínos k rozvoji oboru

C

Celkové hodnocení bakalářské práce

C

Vlastní slovní hodnocení bakalářské práce:

Tomáš Uhlík si za cíl bakalářské stanovil přiblížit technologický vývoj vytváření zadního plánu filmového obrazu.

V makroskopickém měřítku se autorovi záměr zdařil. Práce je členěná chronologicky s ohledem na vývoj jednotlivých technologií, které se snaží vysvětlit vždy na příkladu filmu, ve kterém byla použitá. V mikro měřítku je ale situace o poznání horší.

Největší bolestí celého textu je nízká jazyková a stylistická úroveň. Čitelnosti nepřidá ani často chybějící interpunkce. V mnohým pasážích je text na hranici srozumitelnosti jen pro zasvěceného čtenáře — kameramana. Jiné pasáže jsou bohužel zcela nesrozumitelné, věty postrádají vnitřní logiku a někdy i obsahují zbytečné anglicismy — např.:

- „Zatímco se historici mohou různit, pokud jde o první film, který použil skutečnou scénografii a práci se zadním plánem, jednu z prvních navržených produkcí lze vysledovat až do roku 1902. “ (str. 15)
- „Hlavním problémem ovšem byl poměr stran projektovaného nehybnou průhledností políčka.“ (str. 20)
- „Kdyby se tvůrci rozhodli pro extrémní handheldové pohyby, obraz by nebyl procesory na základě zpoždění schopný zobrazovat pravé údaje o prostoru a dostavily by se odchylky v okrajích obrazu.“ (str. 35)
- „Na základě toho nemuseli bojovat s přímou latencí obrazu, ale pro ujištění přidali 40 procentní obrazový rám za snímanou scénou, který byl mimo optický úhel.“ (str. 35)

Úvodní odstavec kapitoly 3.2 LED Volume — „LED stěny nejsou vynálezem s příchodem herního prostředí. Jejich existence je propojena s filmovým průmyslem již delší dobu. Technicky se jedná o elektronický panel, který má na své ploše řadu vyzařujících světelných pixelů o určitém počtu a s vlastností určitého osvětlení. Jejich základním úkolem je replikovat obraz, tak jak by se dělo na ploše televize, nebo počítače.“ (str. 29) je nejen těžko srozumitelný, ale i fakticky nepřesný. Výraz LED Volume (krátce Volume) se vžil pro zdánlivý prostor, který soustava LED panelů obklopující reálnou filmovou dekoraci vytváří. Popis funkce LED panelu je proto zavádějící, nebo působí jako nepochopení pojmu Volume.

V textu se vyskytují i zbytečné terminologické chyby, např.:

- „…a pomocí negativní pohyblivé masky…“ (str. 20) — pohyblivé kontramasky
- „Ruku v ruce se změnou rozvržení stran byla druhá technologická podmínka k úspěšné projekci, a tím byl dostatečný osvit projektoru na dopadající plátno.“ (str. 20) — autor měl zřejmě na mysli poměr stran a dostatečně velký jas obrazu promítaného na plátno.

- „Aplikace dokáží renderovat až 60fps za sekundu“ (str. 26)
- „Jde o svítivost pixelů (600 - 15 000 NIT)“ (str. 29) — záměna svítivosti s jasem
- „…ohledně úbytku světla na metr čtvereční…“ (str. 37)

Dalším neduhem práce je významově nesprávné používání některých slov. Především slova *definice*, které je v celém textu opakovaně chybě použité:

- „Jeho samotný rozbor je klíčem k uchopení prostoru a definice objektů, které se v něm vyskytují.“ (str. 8)
- „Definicí může být jen hlava herce, část jeho ruky nebo nohy.“ (str. 12)
- „Základní definicí Sufftanova procesu je odrazná, zrcadlová deska…“ (str. 16), zde navíc s chybou v názvu — správně Schüfftanův proces.

Autor v textu též zaměňuje slova *reál* a *reálie*. V jiných případech jsou některé výrazy a slova zjevně přímým překladem z angličtiny s nezamýšleným významovým posunem:

- „Pro *exekuci* takového natáčení by se musel filmový štáb vydat všemi směry…“ (str. 32)
- „Chtěli jsme vytvořit prostředí, které by přispívalo nejen k vytvoření kompoziční řady efektů, ale také k jejich skutečnému zachycení v reálném čase, ve fotoreálnosti a ve fotoaparátu, takže herci byli v tomto prostředí správně osvětlení – to vše v okamžiku fotografování.“ (str. 32). V tomto případě se jedná slovo od slova o překlad původního citovaného textu pomocí služby Google translate. Nevyčítám autorovi využití služby, ale nemohu mu odpustit to, že bez jakékoliv reflexe a úprav použil strojový překlad, který nedává smysl. Minimálně by výskyt slova *fotoaparát* v citátu od kameramana, který popisuje svůj záměr, mohl vzbudit pochybnost o přesnosti překladu. A ten se významově zcela míjí s anglickým originálem, kde se hovoří o snaze vytvořit prostředí, které by nejen pomáhalo se začleněním efektů, ale sloužilo by i k fotorealistickému snímání v reálním čase tak, aby herci byli v daném prostředí a ve správném osvětlení už během natáčení.

Známky nekriticky převzatého strojového překladu zavánějící podivnými anglicismy lze najít na více místech textu. U některých se nelze nepozastavit — „Jeřáb, doly, stativ, *operování z ruky*, ale i kličky se staly součástí procesu při manipulaci s obrazem.“ (str. 28).

Metodologicky se autor k tématu postavil studiem textů a rozhovorů s kameramany. Vzhledem k novosti poslední části textu — virtuální produkce — je více než pochopitelné, že nemůže mít s popisovanou technologií osobní zkušenost.

Rozsahem text splňuje požadavky bakalářské práce. Výhrady lze mít ke zcela zbytečné a opět špatně přeložené 2,5 stránkové pasáži o velikosti záběrů, která je v kontextu okruhu čtenářů práce zcela zbytečná. Úroveň typografické úpravy práce by si také zasloužila větší pozornost.

Práce Tomáše Uhlíka má dobře zvolené téma, je v zásadě dobře strukturovaná, ale na kvalitě ji nepřidává vyjadřovací ledabylost a malá kritická reflexe textů, se kterými pracoval. Autor občas uvádí, že to či ono považuje za významné, ale už nezdůvodňuje proč.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku C.

Datum: 18.9.2022

MgA. Vidu Gunaratna, Ph.D.